

ด่วนที่สุด

ที่ วธ ๐๔๐๗/ ๕๘๗/๗

วท. 34
รับที่ 125๑-๖๐
15.40 น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส26286
รับที่ : ส18431/60
วันที่ : 12 ธ.ค. 60 เวลา : 15:32

กระทรวงวัฒนธรรม

๑๐ ถนนเทียมร่วมมิตร เขตห้วยขวาง

กทม. ๑๐๓๑๐

๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง รายงานความคืบหน้าการติดตามโบราณวัตถุของไทยในต่างประเทศกลับคืนสู่ประเทศไทย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
 ๒. สำเนาคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๔๓/ ๒๕๖๐ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๐
จำนวน ๑๐๐ ชุด
 ๓. สำเนาคำสั่งคณะกรรมการติดตามโบราณวัตถุของไทยในต่างประเทศกลับคืนสู่ประเทศไทย
แต่งตั้งคณะกรรมการฯ จำนวน ๒ คณะ จำนวน ๑๐๐ ชุด
 ๔. รายการโบราณวัตถุของไทยในต่างประเทศที่อยู่ในระหว่างการได้ดำเนินการขอรับคืน
จำนวน ๑๐๐ ชุด
 ๕. วิดิทัศน์ เรื่อง “รายงานการติดตามโบราณวัตถุของไทยในต่างประเทศกลับคืนสู่มาตุภูมิ”
จำนวน ๑ แผ่น

ด้วยกระทรวงวัฒนธรรมขอเสนอรายงานความคืบหน้าการติดตามโบราณวัตถุของไทยในต่างประเทศกลับคืนสู่ประเทศไทย มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ พร้อมทั้งขอเสนอวิธีปฏิบัติประกอบในการประชุมคณะรัฐมนตรี โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่อง และการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ ทั้งนี้รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการกระทรวงวัฒนธรรม ได้เห็นชอบให้นำเสนอเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีแล้ว

กระทรวงวัฒนธรรมขอเรียนเสนอ ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ในอดีตโบราณวัตถุซึ่งเป็นมรดกล้ำค่าของไทย ถูกโจรกรรมและนำออกไปนอกประเทศโดยผิดกฎหมายจำนวนมาก ที่ผ่านมามีการติดตามและรับคืนโบราณวัตถุสำคัญจากประเทศต่างๆ ทั่วโลก ๑๙ ครั้ง ๑,๐๒๔ รายการ อาทิ “ทับหลังนารายณ์บรรทมสินธุ์” จากปราสาทพนมรุ้ง และ “พระพุทธรูปหลวงพ่อดิลก” จากวัดทุ่งเสลี่ยม คืนจากสหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เกิดกระแสเรียกร้องจากภาคประชาชนในการนำโบราณวัตถุของไทยที่ถูกลักลอบนำออกไปต่างประเทศกลับคืน ทั้งนี้รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว นายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้กระทรวงวัฒนธรรมจัดทำคำสั่งคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานในเรื่องนี้

๑.๒ นายกรัฐมนตรีได้ลงนามในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๔๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามโบราณวัตถุของไทยในต่างประเทศกลับคืนสู่ประเทศไทย เพื่อกำหนดมาตรการการดำเนินงาน วางกรอบแนวทางการปฏิบัติในการติดตามโบราณวัตถุ รวมทั้งสำรวจตรวจสอบ และรวบรวมรายละเอียดข้อมูลโบราณวัตถุของไทยที่อยู่ในต่างประเทศ ประสานขอความร่วมมือกับ

/หน่วยงาน...

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อติดตามหรือขอคืนโบราณวัตถุของไทยที่อยู่ในต่างประเทศให้กลับมาเป็นสมบัติและมรดกวัฒนธรรมของชาติต่อไป มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เป็นประธานกรรมการ และผู้แทนจากหน่วยงาน ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ร่วมเป็นกรรมการ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การติดตามโบราณวัตถุซึ่งเป็นมรดกของชาติกลับคืนสู่ประเทศไทย เป็นวาระที่รัฐบาลให้ความสำคัญ กระทรวงวัฒนธรรมจึงขอรายงานความคืบหน้าของการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีรับทราบ

๓. สารสำคัญ/ข้อเท็จจริง

คณะกรรมการติดตามโบราณวัตถุของไทยในต่างประเทศกลับคืนสู่ประเทศไทย ได้จัดให้มีการประชุม จำนวน ๓ ครั้ง เพื่อกำหนดแนวทางและมาตรการเพื่อติดตามโบราณวัตถุของไทยในต่างประเทศกลับคืนสู่ประเทศไทย และติดตามความคืบหน้าการดำเนินงาน รวมทั้งพิจารณาเรื่องที่เกี่ยวข้องต่างๆ ซึ่งมีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

๓.๑ การศึกษาทางวิชาการของโบราณวัตถุของไทยในการต่างประเทศเพื่อสนับสนุนการติดตามโบราณวัตถุของไทยในต่างประเทศกลับคืนสู่ประเทศไทย โดยแต่งตั้งคณะกรรมการด้านวิชาการเพื่อติดตามโบราณวัตถุของไทยในต่างประเทศกลับคืนสู่ประเทศไทย สืบค้น ตรวจสอบ จัดหมวดหมู่ และลำดับความสำคัญในการติดตามโบราณวัตถุของไทยกลับคืนจากต่างประเทศ

คณะกรรมการด้านวิชาการฯ ได้ดำเนินการจัดทำข้อมูลทางวิชาการเพื่อยืนยันถึงโบราณวัตถุที่มีแหล่งกำเนิดในประเทศไทย และใช้ในการติดตามโบราณวัตถุกลับคืน ได้แก่ ทับหลังจากปราสาทหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ และทับหลังจากปราสาทเขาโล้น จังหวัดสระแก้ว จากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเอเซีย ซึ่งเป็นโบราณวัตถุชุดแรกที่อยู่ระหว่างดำเนินการติดตามกลับคืนจากสหรัฐอเมริกา และโบราณวัตถุจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจำนวน ๑๗ รายการ ซึ่งสหรัฐอเมริกามีความประสงค์ส่งคืนหากตรวจพิสูจน์ได้ว่ามีแหล่งกำเนิดในประเทศไทย รวมทั้งดำเนินการจัดทำข้อมูลโบราณวัตถุของไทยที่มีหลักฐานชัดเจนว่าถูกนำออกไปจากประเทศไทยโดยผิดกฎหมายและเห็นสมควรติดตามกลับคืนมาเพิ่มเติมอีก จำนวน ๒๔ รายการ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๓.๒ การดำเนินการโดยใช้มาตรการทางกฎหมาย กฎบัตรระหว่างประเทศ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แต่งตั้งคณะกรรมการด้านกฎหมายเพื่อติดตามโบราณวัตถุของไทยในต่างประเทศกลับคืนสู่ประเทศไทย เพื่อศึกษาแนวทางการใช้กฎหมายติดตามวัตถุโบราณของไทยกลับคืน และศึกษาแนวทางการเข้าเป็นภาคีสมาชิกอนุสัญญาว่าด้วยวิธีห้ามและป้องกันการนำเข้า ส่งออก และโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินทางวัฒนธรรมโดยมิชอบด้วยกฎหมายขององค์การยูเนสโก ค.ศ. ๑๙๗๐ และอนุสัญญาสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการทำให้กฎหมายเอกชนมีเอกภาพว่าด้วยวัตถุทางวัฒนธรรมที่ถูกโจรกรรมหรือส่งออกโดยผิดกฎหมาย

คณะกรรมการด้านกฎหมายฯ ได้ทำหนังสือถึงสหรัฐอเมริกาเพื่อแสดงหลักฐานทางวิชาการเพิ่มเติมของทับหลังจากปราสาทหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ และทับหลังจากปราสาทเขาโล้น จังหวัดสระแก้ว และรายละเอียดของกฎหมายโบราณสถาน โบราณวัตถุ ของไทย ก่อนปีที่ได้ว่าทับหลังทั้ง ๒ รายการ ถูกลักลอบนำออกไปจากประเทศไทย ตามที่สหรัฐอเมริกาขอ รวมทั้งการแต่งตั้งตัวแทนในการเจรจากับสหรัฐอเมริกา และผลักดันให้บังคับใช้กฎหมายภายในประเทศอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการติดตามโบราณวัตถุของไทยกลับคืนสู่ประเทศไทย

๓.๓ ความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ เพื่อประสานความร่วมมือในการติดตามโบราณวัตถุของไทยในต่างประเทศกลับคืนสู่ประเทศไทย โดยเมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ นายปีเตอร์ เฮย์มอนต์ อุปทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย พร้อมเจ้าหน้าที่สำนักงานสืบสวนเพื่อความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ เข้าพบรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม แจ้งว่ายินดีและพร้อมให้ความร่วมมือในการติดตามโบราณวัตถุไทย โดยกระทรวงวัฒนธรรมได้ส่งมอบบัญชีโบราณวัตถุที่เชื่อว่าเป็นโบราณวัตถุไทยในสหรัฐอเมริกา จำนวน ๑๓๓ รายการ ให้ฝ่ายสหรัฐอเมริกา

กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมศิลปากร และกระทรวงการต่างประเทศ โดยกรมสารนิเทศ และสถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลของไทยในต่างประเทศ ได้ดำเนินการตรวจสอบโบราณวัตถุของไทยที่ปรากฏอยู่ในต่างประเทศ สำหรับกรณีทับหลัง ๒ รายการ ได้ประสานด้านข้อมูลวิชาการและกฎหมาย เพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามขั้นตอนกฎหมายของสำนักสืบสวนความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ สหรัฐอเมริกาในการติดตามโบราณวัตถุกลับคืนสู่ประเทศไทย

๓.๔ การสนับสนุนให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามโบราณวัตถุของไทยในต่างประเทศกลับคืนสู่ประเทศไทย โดยการเชิญชวนคนไทยที่อยู่ในต่างประเทศ หรือผู้ที่เดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ แล้วพบว่า มีการจัดแสดงโบราณวัตถุที่เชื่อว่ามีแหล่งกำเนิดในประเทศไทย สามารถถ่ายรูป หรือส่งข้อมูลแจ้งมาที่กระทรวงวัฒนธรรม หรือกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลและหลักฐานในการติดตามโบราณวัตถุกลับคืน รวมทั้งให้ภาคประชาชนร่วมสนับสนุนข้อมูลหลักฐาน เช่น ภาพถ่ายเก่า บันทึกสภาพโบราณสถานหรือพื้นที่ ก่อนที่โบราณวัตถุจะสูญหายไปจากโบราณสถาน เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการติดตามกลับคืน

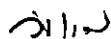
๓.๕ การเผยแพร่ข้อมูล และประชาสัมพันธ์ในการติดตามโบราณวัตถุของไทยในต่างประเทศกลับคืนสู่ประเทศไทย มีการเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องและผลการประชุมของคณะกรรมการต่อสู้มวลชนเพื่อให้การสื่อสารเรื่องดังกล่าวสู่สังคม และประชาชน มีความถูกต้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๔. ข้อเสนอของกระทรวงวัฒนธรรม

กระทรวงวัฒนธรรมจึงขอเสนอรายงานความคืบหน้าการติดตามโบราณวัตถุของไทยในต่างประเทศกลับคืนสู่ประเทศไทยมาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ พร้อมทั้งขอเสนอวิธีดำเนินการประกอบการเสนอในการประชุมคณะรัฐมนตรี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวีระ วิจารณ์รัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

กรมศิลปากร

สำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

โทร. / โทรสาร ๐ ๒๔๔๖ ๘๐๕๔